

*Toespraak symposium Misdaad en straf 's-Hertogenbosch 19 november 2011
door drs. J.D.W. Eerbeek, hoofdpredikant ministerie van Justitie*

Wat gebeurt er met iemand die weer terug komt in de maatschappij?

afgeschreven; 75% recidiveert

'de samenleving zit niet op mij te wachten'

Zomaar een verwachting van een gedetineerde: 'welkom'

Investeren in mensen is de beste criminaliteitspreventie.

Vraag bijstellen: Wat moet er gebeuren om gedetineerden weer een plaats te geven in de samenleving, te re-integreren, beter te participeren?

Wat er moet gebeuren is een verbinding tussen wat tijdens de detentie gebeurt en wat na de detentie gebeurt.

Wie zitten er in de gevangenis?

velen zitten opgesloten niet alleen in de gevangenis maar ook in hun eigen levensverhaal verhaal Peter de K

complexe problematiek persoonlijk en maatschappelijk gebied

vicieuze cirkel

gedetineerden ontmaskerd

Eerst **tijdens** de detentie

herstelgerichte detentie / restorative justice

week restorative justice

keer brengen in criminaliteit: criminaliteit verwoestend voor slachtoffers, samenleving en gedetineerde zelf

Modernisering Gevangeniswezen

doorzorg

positie ook van het slachtoffer centraal

herstelgericht pastoraat

gedenkt de gevangenen als medegevangenen.

Wat is pastoraat?

Gaan in het voetspoor van de Heelmaker van alles wat gebroken is

dan komen alle relaties in beeld: de gedetineerde als persoon, zijn relaties, het slachtoffer en de samenleving

Herstelgericht pastoraat

mogelijkheden pastoraat in herstelproces

vertrouwensrelatie

diep luisteren

inbreng van de pastor

pastor en gedetineerde broeders en zusters

behoefte geestelijke verzorging

individueel gericht op de vierkante centimeter van de persoonlijk levenssituatie

groepsgericht: samen wat is de essentie van het leven.

Pastorale doelen in de detentiesituatie

versterking identiteit: Brigit
 patiënt in TBS in witte mantel
 verantwoordelijkheidsbeleving
 beleving van gemeenschap
 oriëntatie op de toekomst
 verbonden met brede samenlevingsverbanden als de kerken

Vrijwilligers

bij kerkdiensten, gespreksgroepen, bezoek, relaties, ouders kinderen detentie
 bij blijven horen
 oma

oriëntatie op nazorg

herstelproces moet in mensen zelf beginnen, in de binnenkamer

belangrijke criminogene factoren: ontbreking van motivatie, ontbreken van binding met de samenleving.

Geloof kan motivatie oproepen en versterken

Geloof kan ook brengen tot beleven van gemeenschap met anderen. Kerkdiensten en gespreksgroepen in de gevangenis en Kerken met Stip.

kerstnachtdienst

Tijdens de detentie voorbereiden op terugkeer

Pastoraat binnen en projecten binnen verbinden met projecten buiten na de detentie
 diaconale pastor

Na de detentie

velen hebben complexe problematiek op persoonlijk en maatschappelijk gebied.

Van belang een integraal aanbod op zoveel mogelijk gebieden: werk, huisvesting, schuldhulpverlening etc.

Samenleving moet re-integratieproces dragen. Daarom zijn ook de kerken van belang.

Speciaal iets over het Exodusprogramma

11 Exodushuizen (straks 12) heel Nederland

230 medewerkers

vrijwilligers

Een samenhangend begeleidingsaanbod gericht op de complexe problematiek op alle levensgebieden: wonen, werken, relaties, zingeving

wonen

werken

relaties

zingeving

Strakke structuur

dagprogramma

begeleidingsdoelen

persoonlijk begeleider

gele en groene kaarten

concreet perspectief: van hangjongere naar pijler in de samenleving

in samenleving geïntegreerde hulpverlening

Exodus heeft een christelijke identiteit en werkt in breed netwerk

De Exodus-maatjes
Geloven in mensen
Het gaat om 'onze mensen'

Resultaten van Exodus